

Sygn. akt IV U 1134/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Rafał Łatanik

Protokolant Karina Zbroińska

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2017 roku w Częstochowie

sprawy W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o odsetki

na skutek odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 29 lipca 2016 roku Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu W. P. ustawowe odsetki z tytułu wyrównania renty za okres od 2 lutego 2010 roku do 31 stycznia 2012 roku płatne od dnia 26 kwietnia 2010 roku w stosunku do renty za miesiące luty, marzec, kwiecień 2010 roku oraz od dnia 16-tego każdego z następujących po sobie miesięcy w stosunku do renty za pozostały okres.

Sygn. akt IV U 1134/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 lipca 2016 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu W. P. przyznania prawa do wypłaty odsetek od kwoty wyrównania w związku z wykonaniem wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 grudnia 2011 roku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy jest zobowiązany do wypłaty odsetek jedynie w sytuacji gdy Sąd w swoim orzeczeniu wskaże, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie. Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 5 grudnia 2011 roku nie wskazał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczenia, a zatem brak jest podstaw prawnych do wypłaty odsetek.

W odwołaniu wniesionym do Sądu ubezpieczony W. P. zakwestionował powyższą decyzję wnosząc o wypłatę odsetek.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w C. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W. P. urodził się (...). Ubezpieczony posiada wykształcenie wyższe energetyczne, ostatnio prowadził własną działalność gospodarczą w zakresie produkcji żywności.

W dniu 18 grudnia 2009 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 11 lutego 2010 roku odmówiono ubezpieczonemu przyznania żądanego świadczenia, albowiem nie zgłaszał się on na badania lekarskie mimo kilkukrotnych wezwań. Na skutek wznowienia postępowania w sprawie lekarz orzecznik orzeczeniem z dnia 25 marca 2010 roku uznał ubezpieczonego za częściowo niezdolnego do pracy od 2 lutego 2010 roku. Przedmiotowe postępowanie nie zakończyło się wydaniem decyzji z uwagi na trwające postępowanie wyjaśniające odnośnie ustalenia okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W wyniku rozpoznania skargi na milczenie Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. wyrokiem z dnia 10 stycznia 2011 roku w sprawie sygn. akt IV U 1384/10 zobowiązał organ rentowy do wydania decyzji w przedmiocie prawa do renty dla odwołującego W. P. z tytułu niezdolności do pracy w wymaganym ustawowym terminie. W wykonaniu powyższego wyroku organ rentowy decyzją z dnia 18 lutego 2011 roku odmówił wnioskodawcy przyznania żądanego świadczenia, albowiem niezdolność do pracy powstała w okresie dłuższym niż 18-cie miesięcy od ustania ostatniego ubezpieczenia (od 31 marca 2008 roku; jednocześnie wskazano, iż nie uznano okresów podlegania ubezpieczeniom społecznym po 31 marca 2008 roku, z uwagi na nie opłacanie składek).

W dniu 21 marca 2011 roku ubezpieczony złożył kolejny wniosek o rentę. Orzeczeniem lekarza orzecznika z dnia 17 czerwca 2011 roku badany uznany został za częściowo niezdolnego do pracy okresowo od 2 lutego 2010 roku do 30 czerwca 2013 roku. Powyższe orzeczenie podtrzymane zostało przez komisję lekarską Oddziału ZUS w C., która w dniu 25 lipca 2011 roku również uznała badanego za częściowo niezdolnego do pracy od 2 lutego 2010 roku do 30 czerwca 2013 roku. Z uwagi jednak, iż niezdolność do pracy powstała w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu ubezpieczenia Zakład decyzją z dnia 7 października 2011 roku ponownie odmówił ubezpieczonemu przyznania żądanego świadczenia. W. P. nie zgodził się z decyzjami z dnia 18 lutego 2011 roku oraz z dnia 7 października 2011 roku i zaskarżył je do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C., który wyrokiem z dnia 5 grudnia 2011 roku w sprawie sygn. akt IV U 453/11 zmienił zaskarżone decyzje i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy za okres od 2 lutego 2010 roku do 30 czerwca 2013 roku.

W wykonaniu powyższego wyroku wydana została decyzja z dnia 10 stycznia 2012 roku. Równocześnie przyznano wnioskodawcy wyrównanie za okres od 2 lutego 2010 roku do 31 stycznia 2012 roku w wysokości 41.316 złotych.

W wyniku rozpoznania kolejnych wniosków organ rentowy przedłużył ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy okresowo do 30 kwietnia 2016 roku.

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2016 roku przyznano ubezpieczonemu z urzędu od dnia 10 kwietnia 2016 roku zaliczkę na poczet przysługującej emerytury, a decyzją z dnia 9 czerwca 2016 roku emeryturę.

W dniu 18 lipca 2016 roku ubezpieczony wniósł o przyznanie prawa do odsetek od dnia 18 grudnia 2009 roku do dnia wypłaty w związku z bezprawną odmową przyznania mu prawa do renty.

(vide: akta rentowe, akta tut. Sadu sygn. akt IV U 453/11)

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.) jeżeli Zakład -
w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania

i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W myśl z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w powyższym terminie (ust. 2).

Z kolei w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a).

Wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni (ust 5).

Ubezpieczony w dniu 18 grudnia 2009 roku złożył wniosek o ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem lekarza orzecznika z dnia 25 marca 2010 roku badany uznany został za częściowo niezdolnego do pracy. Wynik tego badania okazał się jednak błędny, bowiem w toku postępowania odwoławczego, w oparciu o opinię biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu chorób wewnętrznych, neurologii oraz chirurgii urazowej i ortopedii ustalono, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy. W tej sytuacji niewątpliwym jest, iż to organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Jak bowiem wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 w sprawie sygn. I UK 159/04 (OSNP 2005/19/308) wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa.

W związku z powyższym błędne jest stanowisko organu rentowego, który powołuje się na art. 118 ust. 1a ustawy wskazując, iż organ odwoławczy nie stwierdził jego odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 marca 2011 roku w sprawie sygn. akt I UZP 2/11 (OSNP 2011/19-20/255, LEX nr 784338, Biul.SN 2011/3/25, M.P.Pr. (...) -496) brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Na podstawie § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz. 104) odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego

w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń. Okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie ich płatności (ust. 4).

Termin płatności świadczenia ustalono ubezpieczonemu na 15-ego dnia każdego miesiąca.

Zdaniem Sądu odsetki z tytułu zwłoki w wypłacie świadczeń za okres od 2 lutego 2010 roku do 31 stycznia 2012 roku należą się ubezpieczonemu poczynając od 26 kwietnia 2010 roku w stosunku do świadczeń za miesiące luty, marzec, kwiecień 2010 roku oraz od 16-ego każdego z następujących po sobie miesięcy w stosunku do wyrównania renty za pozostały okres.

Mając na względzie podniesione wyżej okoliczności Sąd w orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.